

Синюра-Ростун Н.Р.,

М.Н.С.,

ДУ «ІРД ім. М.І. Долішнього НАН України»

ТОРГОВІ МЕРЕЖІ ЯК ДРАЙВЕРИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ МІСТ

У соціально-економічному розвитку міст важливу роль відіграють корпоративні торгові мережі, оскільки вони здатні ефективно функціонувати в глобалізованому світі, концентрують ресурси та кваліфіковані кадри, залучають капітал для свого розвитку [1], позитивно впливають на розвиток інфраструктури міст, стають центрами концентрації фінансових, товарних та людських потоків.

Під корпоративними торговими мережами розуміють сукупність об'єктів торгівлі, що мають централізоване управління або довгострокові, цілеспрямовані угоди між взаємопов'язаними комерційними організаціями, мають єдину корпоративну стратегію, притримуються спільної маркетингової політики, поєднані спільними функціональними характеристиками, працюють в одному чи декількох споріднених форматах торгівлі, що дає можливість одночасно задовольняти потреби споживачів різних сегментів ринку [2]. Дослідники класифікують корпоративні торгові мережі за кількома ознаками. Класифікація за територіальною ознакою має такий вигляд [2]: місцеві – зона діяльності окреме місто або регіон; міжрегіональні – поширюють свою діяльність на кілька суміжних регіонів; національні – представлені в усіх регіонах України; міжнародні, що об'єднують торговельні підприємства в декількох країнах світу; глобальні, що мають розгалужену мережу в багатьох країнах світу. В Україні швидко зростає присутність всесвітньовідомих корпоративних мереж «Метро», Ашан тощо.

Територія міста, особливо великого, є привабливою для розвитку корпоративних торгових мереж, оскільки дозволяє ефективно використовувати сконцентровані на його території ресурси. Відтак, особливо активно торговельні мережі корпоративного типу розвиваються у великих містах України – Києві, Дніпрі, Харкові, Донецьку, Запоріжжі, Одесі, Львові. Така тенденція пояснюється диференціацією соціально-демографічних характеристик мешканців залежно від типу населеного пункту та переважанням більш високої купівельної спроможності споживачів у великих містах [3]. Гнучкість та пристосування до потреб покупців стають запорукою успіху корпоративних *торговельних мереж*.

Розвиток корпоративних торгових мереж, просування по території, пошук якісних торгових площ стимулює будівництво професійних торгових центрів. Відтак, девелопери розробляють проекти будівництва професійних ТРЦ в містах Західної України.

У 2010 р. у Львові відкрився перший професійний ТРЦ - King Cross Leopoldis, в тому ж році після капітальної реконструкції в Рівному був відкритий ТЦ Злата Плаза (20 000 кв. м.). У 2014 р. в Луцьку розпочав роботу ТРЦ Порт Сіті загальною площею 54 000 кв. м., у 2015 р. почав роботу ТРЦ Forum Lviv (70 000 кв. м.), а в 2016 р. - львівський Victoria Gardens (102 000 кв. м.) [4].

Рівень забезпеченості торговими площами жителів міст Західної України залишається низьким, особливо та тілі українських міст міст-мільйонників. За даними CBRE Ukraine, на тисячу жителів Львова припадає 188 кв. м. торгової площі, Києва – 371 кв. м, Дніпра – 202 кв. м. [5].

Потенціал для зростання залишається, однак найбільші можливості залишаються у Закарпатській області, зокрема Ужгорода. Основними причинами є: відсутність сучасних торгових центрів, швидке зростання товарообігу та кількості туристів (за даними облдержадміністрації до 2020-го кількість туристів очікується до 680 тисяч чоловік на рік [6]).

Торгові центри інтенсивно розвиваються як на території міст, так і на їх околицях, сприяючи їх окультуренню. Також, торгові центри вже перестали виконувати виключно торговельну функцію, вони стають місцями, де проводять культурні заходи, виставки художників, фестивалі (в тому числі і освітньо-наукові), розташовуються офісні зони (візовий сервісний центр VFS Global, який обслуговує посольства 13 країн Європи та Північної Америки працює у ТЦ Форум Львів) та інші активності (Міжнародна виставка «Форум освіти і кар'єри – 2018» відбулася у ТРЦ «Форум Львів» за участю представників навчальних закладів України та Європи і працедавців [7]).

Список літературних джерел

1. Голошубова Н. *Розвиток торговельних мереж в Україні* / Н. Голошубова // Товари і ринки. - 2011. - № 1. - С. 15-24. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tovary_2011_1_4.
2. Юрко В., Тернавський Д. О. *Розвиток корпоративних торговельних мереж в Україні: визначення та класифікація* [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?...2...

3. Кавун О.О. Стратегічні аспекти формування корпоративних торговельних мереж [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.pdaa.edu.ua/np/pdf3/12.pdf.

4. Західний регіон як тренд у розвитку роздрібних мереж. Насиченість регіону якісними ТРЦ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uk.rda.ua/news/zahidniy-region-yak-trend-u-rozvitku-rozdribnih-merezh-i-nasichenist-regionu-yakisnimi-trts.html>.

5. CBRE Ukraine [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.cbre.ua/golovna/analitika/>.

6. Закарпатська обласна державна адміністрація [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.carpathia.gov.ua/storinka/regionalni-programy-rozvytku>.

7. Щоденний Львів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://dailylviv.com/news/osvita-i-nauka/u-lvovi-startovala-vystavka-forum-osvity-i-kariery-55709>.

Міхал Слезак,

магістр економіки

Вища Школа економіко-гуманітарна,

м.Бельско-Бяла, Польща

СУЧАСНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЯК ДРАЙВЕР РОЗВИТКУ МІСТА

Проблематика вищої освіти давно на часі наукових досліджень. Тому доцільно розглянути можливість залучити механізми регіонального розвитку та визначити передумови і напрями реалізації політики управління територією, за умов, що основою інноваційного прориву та соціально-економічного зростання, є саме університет.

Економічний добробут громади неможливий без розвитку місцевої економіки, стимулюючими факторами розвитку якої є місцеві конкурентні переваги. Особливу роль серед таких факторів в умовах сталого розвитку відведено інтелектуальним, людським ресурсам місцевості, що стимулюють розвиток підприємництва, а отже і добробуту місцевого населення [9].

Системоутворюючим ресурсом розвитку регіонів, збереження і примноження людського потенціалу, виступають університети. Саме вони найчастіше виконують функцію містоутворюючих підприємств і формують регіональний простір діяльності. Забезпечуючи традиційні наукові дослідження і розробки, університети разом з тим є і